

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ. 411.004.04.2016

D/16/502

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	D/16/502 – Działania edukacyjne na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży szkolnej w ruchu drogowym.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
<i>Kontrolerzy</i>	1. Alina Walenia, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 99047 z dnia 22.03.2016 r. 2. Wilhelm Dmytrów, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 99040 z dnia 1.03.2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1 - 4)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Gimnazjum Miejskie im. Władysława Jagiełły w Leżajsku, ul. M.C. Skłodowskiej 8, 37 – 300 Leżajsk, zwane dalej Gimnazjum
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Dyrektorem Gimnazjum Miejskiego im. Władysława Jagiełły w Leżajsku był - w okresie ostatnich 5 lat, tj. od 1.09.2011 r. - Pan Władysław Pyż. (dowód: akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹, działalność Gimnazjum w zakresie, działań edukacyjnych na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży szkolnej w ruchu drogowym.

Pozytywną ocenę działalności uzasadniają w szczególności:

- działania zgodne z obowiązującymi przepisami i rzetelne realizowanie podstawy programowej w obszarze zawartych tam wymogów związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego,
- uczestnictwo dzieci i młodzieży w akcjach edukacyjnych i promujących bezpieczeństwo ruchu drogowego

W kontroli ustalono, że określona w programie nauczania Gimnazjum problematyka dotycząca bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej została zrealizowana w ramach dwóch przedmiotów, tj. zajęć technicznych (w wymiarze 3 godz.) i edukacji dla bezpieczeństwa (9 godz.). Stwierdzono, że przestrzegano obowiązujące zasady dotyczące organizacji wycieczek szkolnych i wyjść z uczniami poza teren szkoły.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania Gimnazjum związane z poprawą bezpieczeństwa osób nieletnich korzystających z dróg publicznych

Opis stanu
faktycznego

1. Na podstawie arkuszy organizacyjnych Gimnazjum obowiązujących na lata szkolne 2014/2015 i 2015/2016, zatwierdzonych przez Burmistrza Miasta Leżajska ustalono, że liczba uczniów wynosiła odpowiednio 393 i 363, a liczba oddziałów wynosiła 17 i 15.

(dowód: akta kontroli str. 6 – 7)

Uchwałą nr IV/38/99 Rady Miasta Leżajska z dnia 9.03.1999 r. w sprawie *założenia i organizacji publicznego Gimnazjum Miejskiego w Leżajsku* określono, że obwód Gimnazjum obejmuje zasięg granic administracyjnych Miasta Leżajska. Stosownie do obowiązującego wówczas art. 17 ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 7.09.1991 r. o systemie oświaty², powyższe określenie granic obwodu Gimnazjum nie wskazywało na przekroczenie 4 km długości drogi dzieci z domu do szkoły. Oznaczało to, że Miasto Leżajsk nie miało obowiązku zapewnienia uczniom bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu lub zwrotu kosztów przejazdu środkami komunikacji publicznej. Przedmiotowa uchwała nie zawierała zapisów dotyczących kolidowania drogi uczniów do Gimnazjum ze szlakami komunikacyjnymi o znacznym natężeniu ruchu, organizacji dowożenia na terenie Miasta Leżajska, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów niepełnosprawnych, a także realizowania (bądź nie realizowania) przez Miasto Leżajsk powyższego zadania własnego.

(dowód: akta kontroli str. 8 – 13)

W kontroli ustalono, że w latach szkolnych 2014/2015 i 2015/2016 nie wystąpił przypadek świadczenia obowiązkowego, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu ucznia niepełnosprawnego. W występujących 4 przypadkach niepełnosprawności w formie oświadczenia złożyli rezygnację z zapewnienia bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do Gimnazjum, a także zapewnienia zwrotu kosztów w przypadku samodzielnego dowożenia i opieki.

Miasto Leżajsk nie realizowało nieobowiązkowego dowozu uczniów do Gimnazjum.

(dowód: akta kontroli str. 14 – 31, 32 - 39)

2. W wyniku przeprowadzonego badania ankietowego 358 uczniów Gimnazjum dotyczącego problematyki związanej z występowaniem zagrożeń w ruchu drogowym w drodze do szkoły, ze wskazaniem szczególnie niebezpiecznych miejsc tego dotyczących dzieci wytypowały 28 miejsc niebezpiecznych. W przypadku 3 miejsc wskazanych przez respondentów parokrotnie, będących wg organizacji ruchu drogowego miejscami przejść dla pieszych, dokonano ich oględzin.

(dowód: akta kontroli str. 40 – 529)

W wyniku oględzin 2 miejsc zlokalizowanych wzdłuż drogi gminnej (tj. na ulicy św. Jana z Dukli obok skrzyżowania z ulicą Mickiewicza oraz na ul. M.C. Skłodowskiej obok Zespołu Szkół Licealnych), przeprowadzonych w obecności pracowników Referatu Infrastruktury Miejskiej i Inwestycji Urzędu Miejskiego w Leżajsku nie stwierdzono występowania czynników wpływających istotnie na bezpieczeństwo niechronionych uczestników ruchu drogowego. Powyższe znajduje potwierdzenie w informacji Komendanta Powiatowej Policji w Leżajsku, z której

² Dz.U. z 2015 r., poz. 2156 ze zm.

wynika, że w okresie ostatnich 5 lat na przejściach tych nie występowały zdarzenia w ruchu drogowym.

W wyniku oględzin przejścia dla pieszych na ul. Mickiewicza (obok sklepu Orzech) wzdłuż drogi powiatowej, przeprowadzonych w obecności Dyrektora Zarządu Dróg Powiatowych w Leżajsku oraz Naczelnika Wydziału Komunikacji i Transportu w Starostwie Powiatowym w Leżajsku, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie jego organizacji i wyposażenia w niezbędne oznakowanie. Po obydwu jego stronach umieszczone były znaki D-6 „przejście dla pieszych”, a na całej szerokości jezdni widoczny był znak poziomy P-10 „przejście dla pieszych”. Miejsce to wyposażone było w światło pulsujące, pomarańczowe oraz dodatkowe oświetlenie zamontowane na wysięgniku nad przejściem dla pieszych, które powinno działać w porze nocnej. Wzdłuż jezdni widoczny był znak poziomy P-4 „linia podwójna ciągła”. W bezpośredniej bliskości przejścia, po obydwu stronach jezdni rosące pojedyncze drzewa, które mogą ograniczać widoczność kierującym pojazdami oraz pieszym. Na oglądanym odcinku jezdni obowiązywało ograniczenie prędkości do 50 km/h. Wymienione przejście dla pieszych w statystyce policyjnej ma status przejścia o największym zagrożeniu dla bezpieczeństwa pieszych, bowiem w okresie ostatnich 5 lat doszło tam do 5 zdarzeń drogowych, w których 1 osoba zginęła, a 3 osoby zostały ranne.

W oświadczeniu, Pan Krzysztof Siwek – Dyrektor Zarządu Dróg Powiatowych w Leżajsku podał, że podczas wiosennego przeglądu dróg w dniu 15.04.2016 r. o godz. 20.00 stwierdzono brak funkcjonującego oświetlenia nad przejściem dla pieszych na ul. Mickiewicza, naprzeciwko sklepu Orzech. Oświadczył, że zostaną podjęte działania diagnostyczne, techniczne, mające na celu ustalenie przyczyny braku funkcjonowania tego oświetlenia.

W wyniku przeprowadzonych oględzin, nie stwierdzono złego stanu infrastruktury drogowej, niewłaściwego oznakowania dróg (bądź jego braku).

(dowód: akta kontroli str. 530 – 548, 606 - 610)

Badania ankietowe przeprowadzone w wybranych trzech klasach: I d (30 uczniów), III b (23 uczniów) oraz III e (22 uczniów) wykazały, że liczba dojeżdżających rowerem do szkoły w tych klasach wynosiła odpowiednio: 3, 5 i 3 uczniów. Liczba uczniów, którzy uzyskali kartę rowerową wynosiła w klasie I d – 9 (w tym 3 uczniów zagubiło dokument), w klasie III b – 13 i w klasie III e – 14 (w tym 11 uczniów zagubiło). Liczba dojeżdżających do szkoły rowerem wskazana według wiedzy Dyrektora Gimnazjum wynosiła w klasie I d – 3, w klasie III b – 4 i w III e – 2 uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 137 – 178, 363 – 393, 452 – 486, 549 – 552)

3. Dyrektor Gimnazjum w wyjaśnieniu podał, że o obowiązku posiadania elementów odblaskowych po zmierzchu poza terenem zabudowanym, uczniowie są informowani na lekcjach z zajęć technicznych. Zagadnienia te poruszane są również na spotkaniach z przedstawicielami Policji. Elementy odblaskowe otrzymują wszyscy uczestnicy Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, a ich fundatorami są towarzystwa ubezpieczeniowe lub inni sponsorzy, którzy przekazują je nieodpłatnie. Gimnazjum nie prowadzi specjalnych akcji w tym zakresie, ponieważ jego uczniowie poruszają się po drogach miejskich z chodnikami i oświetlonych (a ustawa nakazuje posiadanie tych elementów po zmierzchu w terenie niezabudowanym).

(dowód: akta kontroli str. 553 – 555)

4. W wyniku analizy dokumentacji dotyczącej 10 wycieczek szkolnych i wyjść z uczniami poza teren Gimnazjum zorganizowanych w roku szkolnym 2014/2015 stwierdzono, że każdorazowo zapewniona była opieka nauczycieli oraz spełnione

były wymogi związane z organizacją wycieczek szkolnych w zakresie zorganizowanego przemieszczania się uczniów poza terenem szkoły, określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu³. Dla każdego z analizowanych wyjazdów opracowana została karta wycieczki/wyjścia wg obowiązującego wzoru podanego w cyt. powyżej rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu. Z zapisów 10 kart wycieczek/impresz wynikało, że każdorazowo ustalony był harmonogram wycieczki/impresz, zapewniona była opieka nauczycieli/oświadczenie organizatora, zamieszczony został wykaz uczestników i opiekunów.

Stosownie do § 7.2 cyt. rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w przypadku organizacji 1 wycieczki zagranicznej poza ww. wymogami na jej organizację wyraził zgodę Dyrektor Gimnazjum, po zawiadomieniu organu prowadzącego (Burmistrza Miasta Leżajska) i organu sprawującego nadzór pedagogiczny (Kuratora Oświaty w Rzeszowie).

(dowód: akta kontroli str. 556 – 558)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Realizacja podstawy programowej w zakresie zagadnień związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego

Opis stanu
faktycznego

W kontroli ustalono, że w opracowanym przez Gimnazjum „Przedmiotowym rozkładzie treści nauczania przedmiotu pn. zajęcia techniczne w klasach I – III wraz z przedmiotowym systemem oceniania”, obowiązującym od 2009 r. w ramach działu podręcznika oznaczonego lp. 5 pt. „Podstawowe informacje o ruchu drogowym” zaplanowano 3 jednogodzinne następujące tematy lekcji:

- zasady obowiązujące pieszych i rowerzystów,
- wypadki na drodze – pierwsza pomoc,
- pionowe i poziome znaki drogowe.

Zgodnie ze „Szkołnym Planem Nauczania” obowiązującym w Gimnazjum w latach szkolnych 2013/2014 i 2015/2016 - przedmiot „zajęcia techniczne” realizowany jest w pierwszym i w trzecim roku cyklu nauczania.

W wyniku analizy dziennika lekcyjnego klasy I a w roku szkolnym 2013/2014 stwierdzono, że w ramach przedmiotu zajęcia techniczne zrealizowano 3 godziny lekcyjne w zakresie informacji o ruchu drogowym oraz dodatkowo zaprezentowano 3 filmy (po 1 godz.) z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej. Natomiast w dzienniku lekcyjnym klasy I d udokumentowano realizację 1 godziny zajęć z zakresu informacji o ruchu drogowym.

Prowadzący zajęcia z tego przedmiotu nauczyciel podał, że tematyka zajęć związanych z informacjami o ruchu drogowym zostanie zrealizowana w klasie III w kwietniu i w maju 2016 r.

W ramach przedmiotu „Edukacja dla bezpieczeństwa” realizowanego w roku szkolnym 2014/2015 w klasach III w wymiarze 1 godziny tygodniowo (łącznie 33 godziny) na zajęcia z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej zaplanowanych zostało 9 godzin lekcyjnych. W wyniku analizy dziennika szkolnego klasy III a i III d z roku szkolnego 2015/2016 ustalono, że w ramach przedmiotu „Edukacja dla

³ określone rozporządzeniem Ministra Edukacji i Sportu z dnia 8 listopada 2001 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. Nr 135, poz. 1516)

bezpieczeństwa” zrealizowano m.in. następujące tematy lekcji: apteczka pierwszej pomocy, pierwsza pomoc przy krwotokach, krwotoki, skaleczenia i rany, pierwsza pomoc – wypadek samochodowy, pozycja boczna bezpieczna – sprawdzanie czynności życiowych, pierwsza pomoc przedmedyczna, złamania kości i uszkodzenia stawów.

(dowód: akta kontroli str. 558 - 594)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Udział Gimnazjum w akcjach edukacyjnych i promujących bezpieczeństwo ruchu drogowego

Opis stanu
faktycznego

Na podstawie protokołów z posiedzeń Rady Pedagogicznej (z dnia 3.07.2014 r. i 30.06.2015 r.) ustalono, że nauczyciele uczący przedmiotów: zajęcia techniczne oraz edukacja dla bezpieczeństwa przedstawiali realizację rozkładu treści nauczania dotyczącej podstawowych informacji o ruchu drogowym oraz zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Ponadto Dyrektor Gimnazjum wyjaśnił, że corocznie organizowane są zajęcia pozalekcyjne, przygotowujące uczniów do Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego oraz, że innych zajęć i akcji edukacyjnych, w ostatnich dwóch latach szkoła nie prowadziła.

(dowód: akta kontroli str. 553 – 555, 595 - 605)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Rzeszów, dniakwietnia 2016 r.

Kontrolerzy
Alina Walenia
Główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
.
podpis

Wilhelm Dmytrów
Główny specjalista k.p.

.....
.
podpis

.....
Podpis